

Кауфманн», компанія, Kreston GCG, консалтингова компанія «Делойт», консалтингова компанія «Оттен Консалтинг», аудиторська компанія «Кредо-Аудит»), надають дуже вузький спектр послуг цьому напрямі.

Тому з метою розвитку форензік-аудиту на вітчизняному ринку, пропонуємо компаніям розширити зміст послуг щодо форензік-аудиту. З метою розвитку даного виду послуг в Україні також необхідно врахувати зарубіжний досвід процесу підготовки фахівців в галузі форензік-аудит. А саме, потрібно розпочати підготовку фахівців з форензік-аудиту шляхом включення до навчальних програм вищих навчальних закладів спеціалізованих курсів.

Список використаних джерел:

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 №2258-VIII [Електронний ресурс] / Україна. Міністерство фінансів України. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>. (дата звернення: 03.03.2021).

Шульга С. В.,

д.е.н., доцент,
професор кафедри аудиту та підприємництва;

Новіченко Л. С.,

к.е.н., доцент,
доцент кафедри аудиту та підприємництва,

Національна академія статистики,

обліку та аудиту

(м. Київ)

МОНІТОРИНГ СИСТЕМИ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В Україні протягом тривалого часу заходи, спрямовані на покращення якості послуг в аудиті (зокрема, зовнішні перевірки якості наданих послуг), розглядаються учасниками ринку радше як санкційні чи примусові, а тому мають обмежений вплив. Разом із тим, як кінцеві споживачі, так і регулятори відзначають, що його недостатньо. Результативність змін у цій сфері залежатиме від комплексу заходів, які охоплюватимуть різні аспекти проблеми низької якості аудиторських послуг вздовж ланцюга створення доданої вартості в галузі. Висока якість надання аудиторських послуг суб'єктам, що становлять суспільний інтерес, а також виконання завдань з обов'язкового аудиту, надання супутніх та неаудиторських послуг прямо пропорційно залежать від використання сучасних комп'ютерних технологій в аудиторській діяльності.

Перехідний етап в частині розроблення нормативного забезпечення організації системи контролю якості надання аудиторських послуг зумовлює необхідність врахування законодавчих змін та оновлення внутрішніх нормативних документів суб'єктів аудиторської діяльності. Особливу увагу суб'єкти аудиторської діяльності повинні приділити моніторингу як засобу оцінки внутрішньої системи контролю якості надання аудиторських послуг.

Поняття моніторингу системи контролю якості аудиторських послуг визначено в Міжнародному стандарті контролю якості «Контроль якості для фірм, що виконують аудити та огляди фінансової звітності, а також інші завдання з надання впевненості і супутні послуги» [2] (далі – МСКЯ 1), МСА 220 «Контроль якості аудиту фінансової звітності» [2], а також передбачено вимогами закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [1] спонукають аудиторські фірми до розроблення системи контролю якості, яка складається з політик і процедур контролю якості аудиторського завдання.

Здійснення моніторингу якості надання аудиторських послуг забезпечує отримання обґрунтованої впевненості, що політика та процедури щодо системи контролю якості суб'єкта аудиторської діяльності відповідні, адекватні, працюють ефективно й дотримуються на практиці. Впровадження комп'ютерних технологій та зміна методичних положень надання аудиторських послуг при автоматизованому обробленні даних і здійсненні аудиторських процедур призводять до зміни методики здійснення моніторингу.

Законодавче регулювання в частині здійснення оцінки внутрішньої системи контролю якості надання аудиторських послуг не містить жодних методичних розробок щодо здійснення процедур контролю якості в умовах застосування комп'ютерних технологій. Разом із тим, невідповідність нормативного регулювання вимогам практики аудиторської діяльності та особливостям здійснення оцінки внутрішньої системи контролю якості надання аудиторських послуг актуалізують необхідність розроблення внутрішніх регламентів та моделювання порядку здійснення моніторингу та оцінки системи контролю якості надання аудиторських послуг.

В практиці аудиту в умовах застосування сучасних комп'ютерних технологій для його автоматизації, моніторинг внутрішньої системи якості надання аудиторських послуг може здійснюватися за такими підходами:

– моніторинг якості надання аудиторських послуг за допомогою засобів і модулів комп'ютерних програм, які використовуються для автоматизації аудиту;

– моніторинг якості надання аудиторських послуг на основі перевірки якості надання аудиторських послуг з використанням комп'ютерних технологій, які дозволяють накопичувати та систематизувати інформацію про здійснені процедури, що спрямовані на тестування наявної системи контролю якості для забезпечення впевненості у високому рівні якості та надійності контролю, а також результатів моніторингу.

Переваги застосування сучасних комп'ютерних технологій при проведенні моніторингу якості надання аудиторських послуг полягають в:

- значному зменшенні обсягів інформації, що оброблюються та перевіряються вручну;

- економії трудових витрат та часу на виконання процедур тестування внутрішньої системи контролю якості аудиторських послуг, узагальнення та оформлення результатів моніторингу;

- зменшенні ризику виникнення помилок завдяки автоматизації окремих процедур;

- довгостроковому зберіганні та багаторазовому застосуванні інформації, використаної для розроблення процедур моніторингу, відповідних бланків підсумкової документації;

- оперативному доступі до внутрішніх регламентаційних документів з питань організації та методики здійснення моніторингу якості надання аудиторських послуг;

- інформуванні керівників груп із завдання та аудиторів про виявлені недоліки, рекомендації щодо вжиття відповідних коригувальних дій в режимі реального часу.

Автоматизація моніторингу якості надання аудиторських послуг значно підвищить його результативність, дозволяючи:

- оперативніше збирати, обробляти та накопичувати відомості про результати наданих аудиторських послуг, дотримання політик і процедур контролю якості працівниками суб'єкта аудиторської діяльності;

- підвищувати інтенсивність перевірок дотримання суб'єктом аудиторської діяльності професійних стандартів, законодавчих і нормативних вимог;

- забезпечити інформаційну взаємодію між виконавцями та контролерами якості, формування прямих і зворотних зв'язків на постійній основі;

- налагодити інформаційну взаємодію керівників і виконавців в частині надання письмових підтверджень відповідності політики та процедур аудиторської фірми щодо незалежності;

- розробити чіткі алгоритми проходження інформації про виявлені недоліки функціонування системи якості надання аудиторських послуг між рівнями ієрархії;

- прискорити вживання заходів відповідним персоналом суб'єкта аудиторської діяльності щодо своєчасного впровадження необхідних змін у політику та процедури контролю якості;

- накопичувати значні масиви інформації у впорядкованому вигляді та оперативно їх взаємопов'язувати з поточною інформацією.

Проведення моніторингу якості надання аудиторських послуг в умовах застосування комп'ютерних технологій передбачає побудову формалізованої моделі шляхом удосконалення організації та методики здійснення перевірки та оцінки системи контролю якості надання аудиторських послуг з урахуванням впливу комп'ютеризації аудиторських процедур та робіт.

Список використаних джерел:

1. Закон України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” від 21 грудня 2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#n261>

2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2016–2017 рр. Частина I. К., Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2018. 1442 с.